

Příloha k bakalářské práci „Móda jako prostředek sociální identifikace“: **Doslovný přepis 7 rozhovorů pořizených v březnu 2011**

1. respondentka: Hanka – 21 let, pochází z Prahy, nemá žádný vlastní příjem (jen kapesné od rodičů) a studuje na Vysoké škole ekonomické v Praze (fakulta: Financí a účetnictví, obor: Finance)

Můžeme začít?

Jasně, povídej.

Hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?

No, významnou ani ne, ale jako kouknu se, co má kdo na sobě. (...) A taky sem ráda, když se hezky oblíknu. Na druhou stranu klidně pojedou MHD v teplákách, když jedu na sport. (smích)

Takže ti v tomhle ohledu nezáleží na tom, co si lidé řeknou?

Je mi jedno, co si kdo řekne - alespoň z 99% případů.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál, barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?

(přemýšlí) No podle toho kam se oblíkám, nemůžu to takhle říct.

Co se týče barev, tak se mi líbí, červená, žlutá, modrá a tyhle.

Připadá ti, že se lidé v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, nebo aby se vyčlenili a projevíli svojí originalitu? Jaký na to máš názor?

Hele jak kdo, někdo chodí vyloženě tak, aby si ho někdo všimnul a někdo jinej se zase vybočovat stydí, nedokážu to přesně říct.

Je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ například podle okolí/médií/tipů v časopisech a tak?

Rozhodně je pro mě podstatnější osobnost, ale jako zase když to někomu sluší, tak to rozhodně zaujme.

Přesuneme se k dalšímu tématu.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání? A případně jakým způsobem?

No asi jo (...) jelikož studuju VŠE, tak někde například v bance se člověk oblíkat slušně prostě musí.

Proč musí? Máš na mysli dress code?

Přesně proto, že je to nepsané pravidlo, protože klient to očekává!

Zachytila jsi nějaký obecný trend ohledně módy v tvém profesním oboru?

Jo (smích), kravaťáci, „uniformy“. Ale já si to klidně taky vezmu a budu se cejtit fajn, když pak půjdu ve svym volnym čase do sportovního.

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů? Případně jak jinak? A proč si myslíš, že to tak je?

Myslím, že se oblíkají dost hezky většinou ty holky třeba. Jakože je vidět, že chtěj vypadat dobře, ale jestli se to liší, no myslím, že od takovýho matfyzu třeba i jo. Tam jim jde hlavně o to, co je v hlavě, ale nám jde i o to zapůsobit.

A myslíš si, že oblečení je vhodný prostředek k tomu, aby člověk zapůsobil?
Rozhodně jo, na hodně lidí to platí, i když si to nepřipouštěj. Já si taky říkám, že na tom nesejde, ale vhodnej prostředek to rozhodně je - pro takovej ten první dojem aspoň.

Jak si představuješ typické oblečení, které bys nosila v budoucím zaměstnání a proč bys takové oblečení volila?

No, jak už sem říkala, ono záleží, kde a co budu dělat, ale abych řekla pravdu, tak záleží jak budou chodit ostatní. Když postačí džíny, tak si je ráda vezmu, ale když bude nutný něco "víc", tak si to taky vezmu.

Budeš teda z donucení nosit podpatky a kostýmek? Když to bude třeba?

*No, když to bude třeba a nebude jiná možnost, tak asi jo.
(přemýšlí) Třeba bych si ale hledala místo, který to vyžadovat nebude, kdyby mi to začalo vadit.*

Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?
Rozhodně jo.

Ted' probereme další téma, značky.

Co pro tebe znamená pojem, že je něco značkové? Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím konkrétní příklad.

Pojem značkový beru to, co je drahý v podstatě. Takže třeba HM nebo CA to není! Ale je to třeba Dolce a Gabbana a tak - prostě to, co si kupovat nebudu. Potom pojmem značkový vnímám sportovní věci - Adidas, Nike, atd. A do těch investuju zejména do bot na sport a oblečení na sport taky.

Jaký je tedy tvůj názor na značkové oblečení a co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

No je to image, taky mám pár kousků značkovýho, ale vlastně všechno sem dostala jako dárek, sama pro sebe si drahý oblečení kupovat nemusím. Leda zase jako dárek pro někoho.

Je pro tebe důležité mít značkové oblečení (mezi vrstevníky, do práce, na sport,...)?

Není.

Máš pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, tzn. že nám přináší něco navíc?

Rozhodně ne, a to je taky důvod, proč bych si ho pro sebe nekoupila.

(přemýšlí) Hele, jako co se sportovního týče, tak o rozdílech v kvalitě vím, ale podle mě ten rozdíl jakoby úplně nekompensuje ten rozdíl v ceně, ale jak kdy no (...) to je vysloveně kousek od kousku.

Co se týče těch jinejch, tak fakt nevím. Ale nemůžu se smířit s tím, že blbý tričko s nápisem Pull and Bear (nebo jak) stojí litr! To bych nechtěla ani za nic prostě! (smích)

Líbí se ti naopak alternativní oblečení, oblečení vyrobené ekologickým způsobem, oblečení z přírodních materiálů a podobně? Proč?

Jak co, obecně můžu říct, že ho nenosím. Ale je to spíš tím, že chybí nabídka. Nemám pocit, že bych se s tím běžně setkávala.

Kolik přibližně utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

No myslím, že skoro nic, (...) vždycy jen to co fakt potřebuju - například nemám džíny, koupim si džíny - tak do litru. Ale průměrně za měsíc, to neumím říct.

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělku?
Ne, rozhodně ne.

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?
Jako obecně doufám že ne, spíš si všímám jestli je ten člověk čistě nebo špinavě oblečený.

Počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?
Ani ne. Je to logický, ale nenapadlo mě to.

Snažíš se oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (třeba na rande, pracovní pohovor)?
Jo to zase jo, ale jako nepřemejšlim o tom tejden (smích) - ráno otevřu skříň a vezmu si to, co považuju za lepší ve smyslu, že mi sluší.

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Například práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola,...?
Když jdu na tenis a do školy, tak to je rozdíl, ale jinak ne.

Respektuješ sociálně ustavené způsoby oblékání pro různé formy setkávání (v divadle, na mejdanech, na pracovišti apod.) nebo se tomu s nevolí přizpůsobuješ?
(přemýšlí) Přizpůsobuju, pokud jde o něco co považuju za fakt rozdílný.

Cítíš, že se volba oblečení přizpůsobuje situaci, okolnostem, kolektivu? Je podle tebe potřeba přizpůsobovat oblečení konkrétní situaci? Pokud ano, proč?
Jako jo, ale hlavně to nepřehánět. Asi je rozdíl jestli jdu do Národního, nebo na procházku. (smích)

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici? Proč? Připadá ti na vesnici móda výrazně jiná (opomeňme pracovní oblečení)? V čem?
No kolikrát mi přijde, že na venkově chtěj vypadat ještě více městsky, než měšťani. Ale spíš se to srovnává.

A jde jim to? Vypadat městsky?
Já ti nevím. Jak komu - obecně si myslím, že se to pozná.

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?
Jo jasně, že jo - pro okolí, pro sebe i pro někoho konkrétního.

Sleduješ módní trendy (například v časopisech) a orientuješ se podle nich při výběru/nákupu nového oblečení?
Ne, spíš podle toho, co vidím na lidech.

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní, tak abys působila sladěným dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení a tak?
Ne, jako maximálně barvu stínů třeba.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství? Usuzuješ tak o lidech ty?

To snad ani ne. (...) Kolikrát člověk vidí tak chytrýho člověka, co to někam dotáh a je oblečený jako homeless.

A co si o takovém člověku pak myslíš?

Že mu na těchto věcech prostě nezáleží a že má naprosto jiný priority, nic víc.

Jak hodnotíš současnou módu? Připadá ti, že podporuje individualitu nositelů, nebo spíš svádí k uniformitě?

To by bylo asi potřeba srovnat třeba s jinou dobou, ale to neumím. Každopádně asi za minulého režimu to bylo víc uniformní.

Probereme další téma...

Máš nějaký pro tebe významný koníček (vim, že hraješ závodně tenis), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl? Pokud ano, máš pocit, že se to nějak odráží v tvém oblékání?

Tak máš pravdu, tenis a určitě odráží.

Jak?

No tak asi v tom sportovním stylu celkově. Cejtim se v tom nejlíp.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – tzn. cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

Jo, funguje to tak - když odejdu narychlo z domova a pak zjistím, že mám na sobě něco dost divnýho, tak se cejtim hůř. (smích)

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíše podle nálady, nebo podle příležitosti, počasí a podobně?

To myslím, že ani ne.

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (například osobní růst) nebo spíš pro lidi okolo?

Ne, vůbec.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?

Jo, tak to myslím, že barvy jsou důležité. (...) A když si kupuju třeba tričko tak podle barvy - řeknu si, modrý mám už dvě, koupím si radši tohle zelený.

Jaký máš názor na boty v kontextu módy a celkového vzhledu? Jsou pro tebe podstatnou součástí toho, jak se oblékneš? Investuješ do nich, nebo ti naopak připadají méně podstatné?

Co se týče bot, tak je beru důležitěji z důvodu spíš jakoby zdravotního třeba - asi bych si nekoupila boty od vietnamců, ale tričko od vietnamců klidně nosit budu, když se mi bude líbit. Ale zase to není tak, že bych musela investovat do kdovíjaký značky.

Cítíš se pocitově jinak například v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?

Je to spíš v souvislosti jak si myslím, že mi to slouží nebo jak si myslím, že je to děsný. V podpatcích můžu mít oba pocity.

Jaký oba? Sebevědomí i nejistotu?

Jo, přesně. Ale taky jak kdy – závisí to na náladě, lidech, se kterými jsem a tak.

Napadá tě v souvislosti s módou ještě nějaký aspekt, který bys ráda zmínila?

(přemýšlí) Vlastně jo, všimla jsem si, že mi vadí, když vidím ty slečinky, co se snaží hezky oblíknout, ale přitom vidíš, jak má špinavý nohavice od kalhot, nebo svetr od make-upu. Je to prostě divný. Jasně, že se ti stane, že se ušpiníš a pak v tom musíš ten den přetrpět, ale myslím něco jiného. Jde o to, že na sobě ukážou, že jim na tom zas tak nezáleží.

To moc zajímavá věc, co jsi zmínila! Možná jde u nich o to, že schválně ukazují laxnost a to, že jim na tom nezáleží, jak si řekla, je to asi otázka jejich stylu.

Pokud už tě nenapadá nic dalšího, ráda bych ti poděkovala za odpovědi a tvůj čas.

2. respondentka: Veronika – 23 let, pochází z Berouna, nemá žádný vlastní příjem (jen kapesné od rodičů a občasná brigády) a studuje na Západočeské Univerzitě v Plzni, Filozofická fakulta (obor Filologie, Cizí jazyky pro komerční praxi – angličtina, francouzština)

Můžeme začít?

Jo, začni.

Takže - hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?

Významnou určitě ne, ale úplně ignorant myslím taky nejsem. Trendy částečně sleduju, ale určitě to není to jedna z mých hlavních oblastí zájmu.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál nebo barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?

No, nemůžu říct, že bych se ztotožňovala s určitým stylem a jenom s ním a s žádným jiným. Pokud bych ale svůj styl oblékání měla charakterizovat obecně, přiklonila bych se spíše k elegantnímu, takovému tomu "feminine style". Ráda vypadám žensky. Ale samozřejmě si vyjdu ven i v teniskách.

Říkáš, že ráda vypadáš žensky, z jakého důvodu ti to přináší uspokojení? Předpokládám, že se v tom nejen líp cítíš, ale že očekáváš i určité reakce okolí? Vidíš někdy rozdíl v tom, jak na tebe kolemjdoucí nebo i kamarádi reagují v závislosti na tom, zda jdeš v teniskách nebo v šatech nebo sukni?

Ráda vypadám žensky, protože si myslím, že to částečně vyjadřuje podstatu mé osobnosti. Necítím se jako žádná drsňačka, takže možná i proto se částečně stylizuji do role něžnějšího pohlaví, protože si tak zkrátka připadám. Nevím jak to popsat, ale jsou mi nesympatické slečny, které se oblékají jako „trhanky“ do ošoupaných džínů, ušmudlaných triček a bot à la „skejťáčka“. Přijde mi to vulgární, nehezke. (...) Ale samozřejmě chápu, že se to někomu líbit může a rozhodně to nechci kritizovat.

(...) Jinak reakce okolí ani příliš neočekávám, ale samozřejmě je příjemný slyšet: „Jéé tobě to sluší!“. Taky jsem nezpozorovala výrazně odlišné reakce, ale v zásadě se jich člověk dočká, když se opravdu „vyfintí“ kvůli nějaké události nebo si na sobě dá záležet a chce, aby to bylo vidět.

Máš pocit, že svým oblečením něco vyjadřuješ?

Myslím, že ne. Ale jak už sme to probraly, snažím se vypadat žensky.

Připadá ti, že se lidé v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, nebo aby se vyčlenili a projevíli svou originalitu? Jaký na to máš názor?

Myslím, že to nejde říct jednoznačně. Řekla bych ale, že lidí, kteří se snaží zapadnout je víc. Hlavně v určitém věku. Podíváš-li se na slečny kolem patnácti, často je od sebe vůbec nerozeznáš. Je to ale hlavně tím věkem.

A na vejšce? (přemýšlí) V našem věku už většina lidí přemýšlí víc individuálně, aspoň myslím. Nesnažíme se tak urputně zapadnout ani vybočovat. Jsme vyvrátelejší a většina z nás si už našla to, v čem se cítí pohodlně, uvolněně a zkrátka nejlépe.

Je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ podle okolí/médií/tipů v časopisech a podobně?

No, já osobně si osobitě nepřipadám. (smích) A asi to pro mě není ani nijak extrémně důležité. Sem tam tipy sleduju a snažím se sledovat i módní trendy, ale je to víceméně i o financích - kdybych jich měla víc, můj šatník by určitě vypadal jinak.

Mluvíš o financích - myslíš si ale opravdu, že peníze a módní styl/vkus spolu souvisí? Měla bys s vyšším rozpočtem jiný styl oblékání nebo jen "víc kusů oblečení"? Přijde ti, že se bohatší lidé oblékají vkusněji?

Hmm, to s téma financema jsem myslela spíš, že bych toho oblečení měla víc, nejde ani tak o to, že by bylo stylovější. I když je pravda, že v dnešní době se dá sehnat a koupit opravdu velký množství různých modelů, stylů, doplňků. A kdyby měl člověk peníze, mohl by si dovolit je více kombinovat a ne jít do obchodu s tím, že si musím koupit něco neutrálního „co půjde pokud možno ke všemu“. Člověk by mohl více popustit uzdu fantazii.

(přemýšlí) Takže asi jo, můj šatník by vypadal asi dost rozdílně – minimálně co se počtu kusů týče, jak říkáš, ale asi bych si mohla dovolit i více extravagance a zajímavých kombinací.

No a peníze a vkus spolu podle mě ale nesouvisí, alespoň si to myslím. (přemýšlí) Když ten vkus někdo nemá, tak ho prostě nemá a na penězích nesejde. I když „mít vkus“ je samozřejmě relativní a já nejsem kompetentní k tomu to posuzovat. Spíš mi přijde, že většina lidí se obléká hrozně a naprosto bez fantazie z toho důvodu, že Češi obecně nejsou příliš fandové do módy.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání? A jakým způsobem?

Zatím nemůžu říct, ale předpokládám, že si místo najdu v nějaké zahraniční firmě, kde se v džínách chodit nebude. Takže bych tipovala, že určitou roli můj oděv hrát bude.

Jak si představuješ typické oblečení, které bys nosila v takové zahraniční firmě (v jaké bys mohla pracovat) a proč bys takové oblečení volila?

Volila bych elegantní, spíš formální oblečení, předpokládám totiž, že takové by bylo požadováno. Klasika, veskrze nudné, ale myslím, že i takové oblečení se dá udělat zajímavým s trochou fantazie. A důvod? No, je to standard, ve slušném a dobře sladěném oblečení každý vypadá skvěle! A předpokládám, že se cítí i sebevědoměji.

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů?

Určitě ne.

Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?

Jo. V některých profesích je to základ. Jde o prestiž, první dojem, důvěryhodnost a tak.

Co pro tebe znamená pojem, že je něco značkové? Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím konkrétní příklad.

Na tohle nemám názor, nepřemýšlím o tom a nerozřazuji si typy výrobků na značkové a neznačkové. Vidím v tom určitý příslib kvality, ale ani to nemusí být pravda. Konkrétní příklad tedy nemůžu moc uvést, ale obecně se snažím kupovat kvalitnější a tedy dražší obuv, u který se to dle mého vyplatí - pokud na to teda mám prostředky.

Jaký je tedy tvůj názor na značkové oblečení (třeba ve smyslu „drahé“) a co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

O lidech, kteří ho nosí si nemyslím nic. Je mi to jedno. Důvody pro to mohou být různé - někdo značkové oblečení upřednostňuje, protože předpokládá, že bude kvalitnější. Někdo zase proto, že chce ukázat, že "na něj má". Já osobně proti značkovému oblečení nic nemám. Přestože se můj šatník neskládá ze značkových produktů, například boty si vždycky kupuju u ověřených značek, jak už jsem řekla - jsou kvalitnější.

Jaký máš tedy názor na boty v kontextu módy a celkového vzhledu? Jsou pro tebe podstatnou součástí toho, jak se oblékneš? Investuješ do nich, nebo ti naopak připadají méně podstatné? Boty důležité podle mě jsou, dokreslují určitým způsobem to, co máš na sobě. Nicméně budu se opakovat - investovala bych do nich víc, kdybych na to měla finanční prostředky. Takhle mi nezbyvá než stále střídat ty, co doma mám, takže si vybírám boty, které jdou sladit v podstatě se vším, nebo s většinou mých modelů.

A ještě ke značkám...

Máš pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, tzn. že nám přináší něco navíc?

Už zmínila kvalitu, což si také všichni vždycky nemyslí.

Nemyslím, že vždy stojí za vyšší cenu. Hodně často člověk platí jen za značku, anebo platí více, protože nakupuje v Čechách. V sociální rovině nám hodně často přináší něco navíc - lidé koukají na to, jak jsi oblečená - je to tvoje vizitka.

Líbí se ti naopak alternativní oblečení, oblečení vyrobené ekologickým způsobem, oblečení z přírodních materiálů a podobně? Proč?

Já osobně ho nenosím a není podle mého vkusu.

Kolik přibližně utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

No, jak kdy. (přemýšlí) Měsíčně nemůžu říct, protože nikdy si nekupuju každý měsíc alespoň jeden kus oblečení. Jakožto student na to nemám peníze. Když už jdu ale nakupovat, neutrácím moc a nekupuju hodně kusů najednou.

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělku?

Ne, to mě vlastně ani nenapadlo.

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?

Ano.

Počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?

Jo. Pokud mám na sobě něco, v čem se necítím, připadám si, že to na mě ostatní vidí a hodnotí mě. Může to být jen paranoidní myšlenka, ale myslím, že to takhle má většina lidí, kteří se o sebe starají.

Snažíš se oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (rande, pracovní pohovor,...)?

Určitě, to je myslím přirozený.

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Například práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola?

Pokud jsem mezitím doma a mám na to čas, tak jo.

Cítíš, že se volba oblečení přizpůsobuje situaci, okolnostem, kolektivu a tak? Je podle tebe potřeba přizpůsobovat oblečení konkrétní situaci? Pokud ano, proč?

Záleží o jakou situaci jde, pokud je oděv důležitý, tak by se měl přizpůsobit. (...) Je nevhodný jít do divadla v tepláčkách, nehledě na to, že by možná člověk ani nebyl vpuštěn do sálu. Každý by měl odhadnout podle svého co je a není vhodné – je to jeho vizitka.

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici? Proč? Připadá ti na vesnici móda výrazně jiná (opomeňme pracovní oblečení)? V čem?

Obvykle se jinak oblíknu na návštěvu babičky na vesnici a když jedu za tebou do Prahy. A je to zkrátka proto, že brodit se kolem slepic v podpatkách není to pravé ořechové a na druhou stranu jet do Prahy ve starých otrhaných džínách není můj styl. (smích) Ale vzhledem k tomu, že můj šatník není bohatý, tak zase úplně výrazně styl oblečení neměním, v podstatě chodím stejně oblečená do města, do školy, za kamarády. Jinak módu na vesnici nemůžu úplně posoudit, nežiju tam a ani tam netrávím moc času. Jiná ale myslím bude, to ale záleží i na generaci - trendy více sledují teenageři, kteří bydlí na vesnici, než moji prarodiče. Nechci to ale generalizovat.

A přeskočíme zase jinam...

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?

Samozřejmě.

Jde ale spíš o tvůj vlastní pocit, nebo spíš o úsilí líbit se?

Spíše o to, abych se cítila já dobře. Ale záleží mi i na tom, abych působila dobře na ostatní. Ovšem nenazvala bych to "úsilím" (smích).

Sleduješ módní trendy (například v časopisech) a orientuješ se podle nich při výběru nebo nákupu nového oblečení?

Ani moc ne. Obchody, ve kterých nakupuji většinou v tu danou sezónu nabízejí dost podobné typy oblečení a střihů, takže si stejně musím vybrat z toho, co tam na ramínkách visí, a to by mělo být, jak předpokládám, podle "nejnovějších trendů".

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní, tak abys působila sladějším dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení a podobně?

Hodně měním náušnice, jinak ale doplňky moc nenosím. Ani účesy příliš neměním, na to nemám dobré vlasy. (...) Ale líčení se snažím přizpůsobit.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství? Usuzuješ tak o lidech ty?

Vkus ano. Pokud ale de o postavení a bohatství, tak nevím. Hodně lidí to dává na odiv, ale nerada bych dělala nějaké obecné závěry. Znáám naopak pár lidí, kteří jsou na tom finančně velice dobře, ale s přehnaně drahým, přepychovým šatníkem se u nich nesetkám.

Máš nějaký pro tebe významný koníček (volnočasovou aktivitu), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl? Pokud ano, máš pocit, že se to nějak odráží v tvém oblékání?

Nic tak výrazného nemám.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – tzn. cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

Ano. Když má člověk na sobě něco, v čem se cítí fajn a uvolněně, odrazí se to určitě i na jeho sebevědomí.

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíš podle nálady, nebo podle příležitosti/počasí apod.?

Jo, podle příležitosti a počasí. Je ale pravda, že pokud se cítím hodně pod psa, nemám náladu se parádit tak jdu v teniskách, obyčejném tričku a mikině, protože chci být neviditelná.

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (např. osobní růst) nebo spíše pro lidi okolo?

Baví mě to, pokud na to mám v peněžence peníze, jinak moc ne. Dělam to hlavně sama pro sebe, a protože se chci líbit příteli. Obecně ale nejsem fanatik do nakupování, nejsem tak úplně typicky ženská co se tohohle týče. Rozhodně k životu nepotřebuju nakupovat hodně a často, abych se cítila spokojená.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?

Musím říct, že co se barev týče, trendy mě docela ovlivňují. Nikdy sem třeba nijak extra neměla ráda fialovou, spíš naopak. A ouha (smích), začala být trendy a já jí viděla všude kolem. Nebylo moc možností koupit si něco nefialového nebo nešedivého. Můj šatník rázem zfialověl a zružověl, aniž bych to měla v úmyslu. Člověk je těmto věcem chťe nechťe vystaven a úplně odolat se asi nedá, pokud neuznáváš zarputile stále jedno a to samé. Vkus ohledně barev se mi mění celkem rychle. Jestli reaguju víc na barvu než na střih nedokážu říct, asi jak kdy. Musí se mi to líbit celkově.

Cítíš se pocitově jinak například v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?

V podpatcích se cítím dobře, chodím v nich často, takže jsem na ně zvyklá. V šatech se naopak cítím hrozně a nenosím je skoro nikdy. Když si obuju tenisky, je to samozřejmě nejpohodlnější varianta a člověk se cítí i více uvolněně. Myslím, že na mé chování to vliv až tak nemá, jen v případě, že se v tom oblečení cítím opravdu nepatřičně, to si pak připadáš, že ti pořád někde něco vylejzá, že jsi tlustá a já nevím co. (smích) Asi to zná každý, nebo spíš každá. Odráží se to na sebejistotě, na celkovém vystupování, alespoň si teda myslím, že to na mě je vidět!

Tak to je z mojí strany asi vše, pokud tě ještě něco nenapadá. (...) Děkuju za tvůj čas i odpovědi.

3. respondentka: Míša – 22 let, pochází z Prahy, nemá žádný vlastní příjem (jen kapesné od rodičů) a studuje na Karlově Univerzitě v Praze (obor Medicína, 1. Lékařská fakulta)

Takže jdem na to?

Jo.

Hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?

Jak se to vezme, vlastně ano, i když významnou, jako životně, to zas ne. (...) Ale je fajn chodit oblečená tak jak chci.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál, barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?

Strašně se mi líbí etno styl, spousta barev a tak. Nevím, jestli elegantně, můj přítel, tvrdí, že jo, sportovně určitě ne. (smích) Tak, aby se to dalo nosit bez neustálého kontrolování, zda někde něco nevyčuhuje, a tak podobně. Mám ráda zajímavé náušnice, korálky, barevné věci všeobecně.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?

Já mám barvy hodně ráda, takže určitě ano.

Máš pocit, že svým oblečením něco vyjadřuješ?

Jo, nekonvenčnost. (smích)

Připadá ti, že se lidé v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, nebo aby se vyčlenili a projeví svou originalitu? Jaký na to máš názor ty?

Dle mého pozorování, spíš první varianta. Třeba taková černá je všude - je neutrální, má ji každý, každému sluší, ale nikoho moc nezaujme. Možná to je ten důvod. A zeštíhluje, že jo. (smích)

Je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ podle okolí/médií/tipů v časopisech a tak?

Řídím se tím, co mě v obchodech zaujme, ať už je to zrovna v módě - což zrovna často nebývá, nebo klidně i není. Prostě, co mi padne dostatečně do oka.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání? A jakým způsobem?

Na medicíně jedině čistý bílý vyžehlený plášť - toť snad má budoucnost v povolání.

Zachytila jsi nějaký obecný trend ohledně módy v tvém profesním oboru?

Ne. (přemýšlí) Vlastně jo, bílé boty crocs. Ale to je asi z praktického hlediska, bych řekla.

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů? Jak jinak? A proč si myslíš, že to tak je?

Celkově ano, ale jiní jednotlivci se najdou všude. Jak si snad vybavuju, tak žádná slečna se u nás nemaluje, neuzívá make-up do školy, žádné dredy, tetování. Na ekonomce a právech to vidím zcela naopak, make-up a šaty, které právě letí, a tak. Medičky naopak – jen džíny, triko - nic extra.

Proč se podle tebe studentky na medicíně oblékají méně "módně" než studentky na jiných fakultách, jak jsi sama řekla?

Nevím, (...) tak zcela jiné prostředí a hlavně jiné zájmy a není tak extrémně důležité zapůsobit tím, co máš na sobě, ale jaké vzbuzuješ v lidech pocity, určitě bych řekla, že s brýlemi a průměrným účesem způsobíš větší důvěru u nemocného, než kdybych měla na sobě sexy top a minisukni plus make-up.

Bude v tvém budoucím povolání oblečení důležité? Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?

Určitě, nemohla bych mezi své budoucí pacienty přijít špinavá a neupravená.

Co pro tebe znamená pojem, že je něco značkové? Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím konkrétní příklad.

Pojem značkové (přemýšlí) - první asociace - něco zbytečně drahého a placení za značku, nikoliv za typ oblečení. Adidas, Nike, Hugo Boss a podobný.

Je pro tebe důležité mít značkové oblečení (mezi vrstevníky, do práce, na sport)? A proč?

Není, je to zbytečný. Navíc značkové věci, Nike a tyhle se mi nelíbí - tak proto. A je to zbytečně drahé.

Máš pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, že nám přináší něco navíc?

Tak možná na střední, mezi povrchními lidmi, mezi lidmi, kteří oblečením vyjadřují svůj status. Že jo, právníci a značkové obleky, například.

Jaký je tedy tvůj názor na značkové oblečení (ve smyslu drahé) a co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

O lidech nic špatného. Pokud tě nepřehlídí, tím, že ty to nemáš. Je to jejich volba.

Líbí se ti alternativní oblečení, oblečení vyrobené ekologickým způsobem, oblečení z přírodních materiálů atd.? Proč?

Jo, to se mi líbí. Je veselý, zajímavý a cítím se v něm dobře. Ale je taky drahý.

A u takového oblečení bys byla ochotná platit vyšší cenu? A proč?

No, kdybych vydělávala vlastní peníze, tak bych měla těch kousků určitě víc. Takhle jich mám jen pár.

Kolik přibližně utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

(...) Málo, tak dvě stovky.

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělku?

Kvůli oblečení na brigádu, to ne! (smích)

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?

Řekla bych, že podvědomě ano, hm (...), vlastně vědomě, chtě nechtě dle oblečení poznáš - aspoň náznakem - o jakého jde člověka, co se tedy pracovního zařazení týče.

Počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?

Jasně, ale co s tím nadělám.

Snažíš se oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (rande, pracovní pohovor)?

Jo, rande je taková specifická událost - přesto na schůzkách s klukem mám na sobě to, co sedí mě, ne to, co by se mohlo líbit jemu, nechci se přizpůsobovat, tak jak on si představuje.

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Například práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola?

Tak to jo. Snažím se.

Respektuješ sociálně ustavené způsoby oblékání pro různé formy setkávání (v divadle, na mejdanech, na pracovišti a podobně) nebo se tomu s nevolí přizpůsobuješ?

Respektuju, do divadla vážně nepůjdu v džínách nebo v etno sukni.

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici? Proč? Připadá ti na vesnici móda výrazně jiná (opomeňme pracovní oblečení)? V čem?

Na vesnici jsem dlouho nebyla, ale když jedu do přírody, tak si беру starší oblečení, které se může zničit. Jiná nejspíš bude, víc jsou ovlivněny časopisy a dají na to, co je in. I když ve městě taky, ale tady máš větší výběr.

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?

Hmmm, jasně, že jo. I když má móda není asi tak přitažlivá, mám ten pocit. (smích)

Sleduješ módní trendy (například v časopisech) a orientuješ se podle nich při výběru/nákupu nového oblečení?

Dívám se, ráda si prohlížím, ale nákup věcí nechávám dle své nálady, neřídím se aktuální módou.

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní, tak abys působila sladějším dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení apod.?

Když mám čas a náladu se tím zabývat tak ano. Experimentuju s líčením.

Jaký máš názor na boty v kontextu módy a celkového vzhledu? Jsou pro tebe podstatnou součástí toho, jak se oblékneš? Investuješ do nich, nebo ti naopak připadají méně podstatné?

Nějak je neřeším, boty mě musí zaujmout na první pohled a hlavně, aby byly pohodlné, což je často oříšek. Moc do nich neinvestuju.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství?

Vkus ano, až na výjimky jako pokud není člověk nucen nosit dané šaty do práce - jako například plášť, oblek, kostýmek.

Myslíš si, že peníze a módní styl/vkus spolu souvisí? Kdybys měla víc peněz, měla bys jiný styl oblékání nebo jen "víc kusů oblečení"? Přijde ti, že se bohatší lidé oblékají vkusněji?

Nemyslím si, že vkus souvisí s penězma. Myslím si, že bohatý se neoblíká zákonitě vkusnějc. A jinak bych měla spíš jen víc kusů oblečení, styl bych neměla důvod měnit.

Máš nějaký pro tebe významný koníček (volnočasovou aktivitu), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl? Pokud ano, máš pocit, že se to nějak odráží v tvém oblékání?

(přemýšlí) Má oblíbená hudba je veselá, tak možná to, nebo, že jsem vyrůstala mezi barvami, těžko říct.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

Jasně, když mám na sobě třeba příklad to žluté tričko, zvedá mi to náladu i lidem okolo, dle jejich reakcí. A viděla jsi na mě ty nové růžové botky? Na ty jsem hrdá! (smích, ukazuje mi svoje boty pod stolem)

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíše podle nálady, nebo podle příležitosti/počasí a podobně? Podle nálady (...) a podle počasí vlastně taky.

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (například osobní růst) nebo spíše pro lidi okolo?

Nakupování mě baví jen tak první dva tři krámy, pak už jsem otrávená. A věci si kupuju pro sebe, ale třeba se spodním prádlem mám i postranní úmysly. (smích)

Cítíš se pocitově jinak např. v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?

Jo, to jo. Lehce nesvá a z toho vyplývá i jiné chování, aspoň zpočátku, než si na to oblečení zvyknu.

Pokud už tě k tomuto tématu nic nenapadá, tak děkuju za tvůj čas i odpovědi.

4. respondentka: Lucie – 25 let, pochází z Řičan, má vlastní příjem z polovičního úvazku a studuje na Karlově Univerzitě v Praze (obor Humanitní studia)

Můžu začít?

Jasně, začni.

Hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?

Ano hraje.

A v jakém smyslu?

Hezké oblečení je pro mě důležité v tom, že když vím, že sem pěkně oblečená cítím se sebevědoměji, jsem víc narovnaná, s lepší náladou, líp zapadnu do kolektivu, budu se líbit i ostatním, v zásadě jde o atraktivitu s módou spojenou.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál, barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?

Bližší je mi elegantnější styl, ale to hlavně proto, že se chci cítit žensky a potřebuju v tom být v práci, na druhou stranu se víc v pohodě cítím ve sportovním a ostatní mají za to, že mi sportovní styl sluší víc. Mám ráda džíny, černou barvu, tu nejvíc. Mám ráda límce, trošku temnější oblékání spíš než něžné.

Máš pocit, že svým oblečením něco vyjadřuješ?

Ačkoli módou chci obstát, většinou jí vyjadřuju to, že vlastně chci zapadnout do davu a zbytečně nevyčnívat. A taky chci, aby to co nosím bylo pohodlné a funkční, spíše je u mě pohodlí důležitější než samotná atraktivita s oblékáním spojená.

Připadá ti, že se lidé obecně v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, jak jsi řekla, nebo aby se vyčlenili a projevíli svou originalitu? Ty chceš teda spíš zapadnout?

Já chci zapadnout v davu, ale současně chci, aby to bylo pěkné a moderní oblečení. A ano obecně poslední dobou lidé projevují svoji originalitu, nebojí se toho, ale pořád jsou asi země, kde jsou lidé mnohem odvážnější.

Takže je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ podle okolí/médií/tipů v časopisech a tak?

Spíš podle okolí.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání (jaké si představuješ, že bude vzhledem k tvému vzdělání)? A jakým způsobem?

Je důležité pro reprezentaci firmy, značky, místa - kde budu působit.

Děláš to tedy pro tu firmu (vím, že pracuješ v advokátní kanceláři), nebo i z nějakého důvodu pro sebe?

Vlastně obojí - pro reprezentaci firmy i sebe.

A teď ke škole....

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů?

Nemám vůbec ten pocit.

Bude mít v tvém budoucím povolání oblečení velkou důležitost (například právnické prostředí, kde brigádně pracuješ teď)? Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?

Ano.

Přesuneme se ke značkám.

Co pro tebe znamená pojem, že je něco značkové? Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím konkrétní příklad.

Pojem značkový je u mě na prvním místě sportovní móda, nevím proč, ale vždy, když se řekne značkový vybavím si sportovní módu a obuv od Adidasu, Pумы, Nike. Pak je dlouho nic a teprve pak mě napadne Dior, Prada, Versace a tak.

Je pro tebe důležité mít značkové oblečení (mezi vrstevníky, do práce, na sport)?

Ne, vůbec.

Nemáš tedy pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, tzn. že nám přináší něco navíc?

To rozhodně nemám.

A co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

Nic zvláštního, nemám na to nějaký názor, prostě to беру jako hotovou věc.

Líbí se ti tedy naopak alternativní oblečení, oblečení vyrobené ekologickým způsobem, oblečení z přírodních materiálů atd.? Proč ano/ne?

No, nikdy jsem se s tím nesešla, nevím jak vypadá takové oblečení, jestli se třeba nějak odlišuje. Ale zase nic proti tomu nemám, je to dobrý nápad, to oblečení může být zdravější, příjemnější.

Kolik přibližně (průměrem) utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

Ne moc (přemýšlí), průměrně, opravdu průměrně spíš méně než 1000, řekněme 800.

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělku?

Ano, ale jen pokud se cítím kompletně šťastná a zdravá, když mám depku neléčím si jí nakupováním.

Takže je to pro tebe jakoby něco navíc, odměna?

Ano, dá se to tak říct.

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?

Ano.

A počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?

To taky.

Snažíš se tedy oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (rande, pracovní pohovor)? Jak?

Snažím se o to, prostě si obleču to co považuju za nejlepší - o čem si myslím, že mi to nejlíp sedí a sluší.

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Př. práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola?

Když na to mám čas, tak ano.

Respektuješ sociálně ustavené způsoby oblékání pro různé formy setkávání (v divadle, na mejdanech, na pracovišti apod.) nebo se tomu s nevolí přizpůsobuješ?

Ano respektuju, ale někdy mi to přijde jako pěkná otrava, ale s těmi pravidly plně souhlasím.

Cítíš, že se volba oblečení přizpůsobuje situaci, okolnostem, kolektivu? Je podle tebe potřeba přizpůsobovat oblečení konkrétní situaci? Pokud ano, proč?

No jasně, že jo, je to potřeba jak z praktického důvodu, tak z důvodu čistoty a etikety.

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici? Proč? Připadá ti na vesnici móda výrazně jiná (opomeňme pracovní oblečení)? V čem?

Do města se snažím být víc cool, ale ani na vesnici mi není jedno, v čem jdu.

A jak hodnotíš lidi ve městě a na vesnici, vidíš v jejich oblékání nějaký rozdíl?

Záleží na tom, jak kdo (...), pokud mluvíme o mladých lidech, tak ten rozdíl nevidím - oblékání se u mladé generace v zásadě shoduje s tím ve městě.

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?

Pro všechny tři body.

A nejvíc převažuje? Jestli se to dá tedy vyjádřit.

Zase záleží na situaci, je to hodně vyrovnané, ale musím se přiznat, že někdy převažuje ten názor okolí, tedy to, že chci být přitažlivá pro okolí, (...) což je podle mého názoru trošku nezdravé.

Jaký máš vztah k módním trendům?

Neutrální - módními trendy se neřídím.

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní, tak abys působila sladějším dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení apod.?

Ne, rozhodně ne na účes nebo líčení, občas náramek, hodinky nebo řetízek či korálky, ale ne často.

Jaký máš názor na boty v kontextu módy a celkového vzhledu? Jsou pro tebe podstatnou součástí toho, jak se oblékneš? Investuješ do nich, nebo ti naopak připadají méně podstatné?

No, boty jsou dost důležité, líbí se mi, ale nemám tolik peněz, abych si jich koupila víc v různých tvarech a barvách, kdybych ty peníze měla nechala bych si na botách záležet (stejně jako na oblečení), ale takhle kupuju v podstatě jen černé boty, pač vím, že je to dostupné, praktické a že se hodí ke všemu. Úplně nejpodstatnější mi připadají trička a svetrčky, těch se snažím mít nejvíc.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství? Usuzuješ tak o lidech ty?

Těžká otázka, (...) tady tohle individuální, hodně individuální. Jsou lidé, kteří to tak dělají a jsou tací, kteří naopak vypadají jak strašáci a jsou miliardáři. Souvisí to s mnoha faktory - s věkem, pohlavím, funkcí ve společnosti, povahou.

Jak hodnotíš současnou módu? Připadá ti, že podporuje individualitu nositelů, nebo spíše svádí k uniformitě?

Spíše svádí k uniformitě, podle mě.

A připadá ti, že to je dáno nabídkou, která omezuje - uniformuje, nebo spíš tím že lidé volí oblečení tak, aby byly uniformní?

Hmmm, no, obojí, určitě obojí, nabídka sama o sobě je velká, ale háček je v tom, že je všude podobná a vtíravá, jakoby ti vnucuje "kup si mě kup si mě, protože jsem na každém rohu a všichni mě chtějí". (smích) Je to tak, že je tu určitý diktát. A ty se bojíš nebo nechceš vyhnout, abys byla jiná. Takže nakonec jsou všichni stejní, protože to všechno je cool a musí se to prostě nosit.

Máš nějaký pro tebe významný koníček (volnočasovou aktivitu), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl? Pokud ano, máš pocit, že se to nějak odráží v tvém oblékání? Jak?

To mám, tancování, zumbu, aerobic - ale životní styl mi to neovlivňuje výrazně a oblékání taky ne.

Prostě se převlíknu do legín, trička a tenisek a neřeším, jaká sportovní móda zrovna letí.

Srovnej prosím svůj přístup k oblékání v pubertě a dnes, jestli vidíš nějaký podstatný rozdíl.
Ano vidím rozdíl. V pubertě jsem nosila co bylo, neměla jsem peníze a rodiče také ne, měla jsem málo na výběr, vždy to byly praktické věci, třeba po dvouh třech kusech na střídání a vždy to bylo sportovní, nebo takové to ležérní oblečení a batoh, teď mám víc peněz a hlavně práci, která mě naučila i jinému oblékání, tedy tomu víc společenskému. V pubertě jsem nikdy neměla střevíčky a nebo kalhoty s pukama nebo sako, protože jsem to prostě nepotřebovala.

Takže rozdíl je ve financích?

Nejen ve financích, i ve tvém společenském statusu. I kdybych měla peníze, tak nechodím na střední školu v lodičkách, minisukních a saku.

Takže si jen plynule přizpůsobila šatník potřebám?

Ano ano, to říkáš dobře.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

No, ne úplně (...), ale trošku asi jo, když mám oblečení pro volný čas, jsem víc v pohodě, to určitě.

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíše podle nálady, nebo podle příležitosti/počasí apod.?

Podle nálady ne, podle počasí a podle příležitosti to jo.

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (například osobní růst) nebo spíše pro lidi okolo?

Nakupování a vybírání nesnáším, nemám ráda tu hromadu lidí, bolest nohou a zad a hlavně to, že se mi málokdy něco líbí a z 90% odejdu z obchodu s prázdnou. Věci, které vybírám v obchodě vybírám kvůli sobě.

Takže je to jen nutnost?

Věci, které vybírám ze své skříně pro nějaký účel vybírám většinou kvůli okolí. Většinou je to nutnost.

Jen když jsem opravdu hodně dobře naladěná a mám pocit, že mám hodně peněz a že se mi 100% daří, ale opravdu na 100% daří, pak je to radost.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?

Noo, zase nemůžu říct, že jde o jedno nebo druhé, sledujeme i barvu i střih, pouze, když je něco z toho extrémnější než to druhé, všimneme si toho.

Já sama barvy řeším poměrně dost, dbám na správnou kombinaci - volím černou a k tomu jednu nebo maximálně dvě barvy, obvykle bílou, červenou anebo tmavě fialovou.

Když mám na sobě víc jak tři barvy, tak se cítím nesvá, většinou se vlastně ani tak pestře neobléknu.

Cítíš se pocitově jinak například v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?

No, u mě k tomu všemu záleží, kde se v těch podpatcích a šatech ocitnu a jestli se mi něco povede nebo nepovede, souvisí to s mojí osobní schopností a zkušeností. Pravdou ale je, že bych si nikdy nevzala šaty a příliš vysoké podpatky tam, kde vím, že nebudu silná v kramflecích. (smích) Vždy si to vezmu jen tam, kde vím, že jsem silná.

A to pak možná i něco vyzařuju a cítím, že se třeba líbím a že ostatní reagují kladně, teprve pak to má vliv na moje chování připadám si sebevědomější, víc se narovnam chodím narovnaná a i se víc usmívám a navazuju oční kontakt.

Myslíš že to působí i jakoby zpětně? Že se oblíkneš hezky, aby tě druzí pochválili/obdivovali a ty pak z toho měla dobrý pocit a cítila se ještě sebevědoměji?
Ne, jen kvůli tomu to nedělám - vždy to souvisí s tím, kam jdu.

Děkuju ti za rozhovor, pokud ještě nechceš něco dodat.

5. respondentka: Alena – 24 let, pochází z Prahy, má vlastní příjem z polovičního úvazku a studuje na Karlově Univerzitě v Praze (Pedagogická fakulta – obor: Pedagogika, výtvarná výchova)

Můžu začít?

Jo.

Hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?
Částečně ano, ráda se oblékám dle módních trendů, má na to vliv i mé povolání učitelky výtvarné výchovy - každodenní kontakt s dětmi.

A v jakém smyslu hraje móda v tvém životě roli?

Myslím, že je přirozené oblékat se dle doby.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál, barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?

Vědomě se určitě s nijakým stylem neidentifikuji, ale vybírám si oblečení, které je spíš sportovní a pohodlné. Mám ráda jak džíny, tak sportovní sukně. Barvy mám ráda asi také všechny. Někdy mám náladu spíše na pastelové barvy a vzory, někdy na oblečení tmavých barev.

Máš pocit, že svým oblečením něco vyjadřuješ?

Vědomě ne. Oblíkám se tak, abych se sama cítila dobře a v oblečení mi bylo pohodlně.

Připadá ti, že se lidé obecně v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, nebo aby se vyčlenili a projeví svou originalitu?

Někteří určitě chtějí vyjádřit svůj styl, například hudební, a podle toho se také oblékají. Co se týká mně, tak to už sem řekla v předchozí otázce, jde mi o pohodlí.

Takže je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ podle okolí/médií/tipů v časopisech a podobně?

Nejdůležitější je osobitost, každý se cítí dobře v něčem jiném. Média mě určitě neovlivňují. Nesleduji je.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání (jaké si představuješ, že bude vzhledem k tvému vzdělání)? A jakým způsobem?

Určitě jsem ovlivněna tím, že pracuji s dětmi, které mi mé oblečené občas chválí nebo říkají, že mi to sluší, což mě těší. Nedokážu si představit, že by učitelka výtvarky chodila v podpatkách a svetříkách. V práci mi vyhovuje oblečení sportovní a pohodlné a takové, kterému nevadí případné skvrny od všech možných barev. Možná se nevědomky oblečením přibližuji spíše dětem, než lidem v pokročilém věku (smích) – nosím spíš pastelové a výrazné barvy.

Děláš to tedy pro tu firmu (školu), nebo i z nějakého důvodu pro sebe?

Myslím, že současní učitelé by se měli moderně oblékat - současná generace žáků to svým způsobem vyžaduje. Povolání učitele je kulturně reprezentativní, učitelé by v rámci možností měli vypadat dobře.

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů?

A jak jinak? Proč si myslíš, že to tak je?

Na veřejce to není už tak patrné, ale na střední byl výtvarník na první pohled poznat. Od různých batik, cvočků, roztrhaných džínů až po skvrny od barev, dredy, výrazné barvení vlasů. Na VŠ jsou odlišní profesori – tmavé oblečení, neupravené, dlouhé vlasy a vousy.

Zachytila jsi nějaký obecný trend ohledně módy v tvém profesním oboru?

Na veřejce ani ne.

Bude mít v tvém budoucím povolání oblečení velkou důležitost (například prostředí, kde brigádně pracuješ teď)? Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?

Ne.

Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím příklad.

Pro mě to, co není v rámci běžné konfekce – třeba Roxy, Adidas, Nike, Converse - vše co není neznačkové.

Je pro tebe důležité mít značkové oblečení (mezi vrstevníky, do práce, na sport)? Proč?

Ano, je. Značkové oblečení volím z toho důvodu, že není dostupné tolika lidem. Není tedy taková pravděpodobnost, že na ulici potkáš někoho, kde má stejné tričko jako ty!

A při sportu je oblečení uzpůsobené danému sportu vhodnější – dresy na kolo nebo kalhoty třeba.

Máš pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, že nám přináší něco navíc?

Ano, lepší kvalita, lépe sedící střih a to, co už sem řekla.

Jaký je tvůj názor na značkové oblečení (ve smyslu drahé) a co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

Sama ho ráda nosím, takže ok. (...) Je to pro mě asi standard.

Líbí se ti tedy naopak alternativní oblečení, oblečení vyrobené ekologickým způsobem, oblečení z přírodních materiálů a podobně? Proč?

Ano, neodsuzuji to, k stylu některých lidí to určitě patří, já takové oblečení ale nevyhledávám. (přemýšlí) Může to být velmi zajímavé i po stránce designu, ráda navštěvuji takového přehlídky, když je možnost.

Kolik přibližně (průměrem) utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

Na nákupy většinou čas nemám, takže dost často nula, ale když je nálada, tak klidně i několik tisíc za den. (smích)

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělků?

Určitě ne.

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?

Člověka to určitě svým způsobem ovlivní. Záleží na místě setkání. Jiná je situace na pracovišti při seznamování s novými kolegy, o kterých předem vím, že vystudovali VŠ, jiná je situace na ulici, když mě osloví „někdo pochybný“.

A počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?

O tom sem nikdy nepřemýšlela. Myslím, že můj přítel se se mnou baví spíš proto, jaká jsem, než proto, jak vypadám. Aspoň doufám!

Snažíš se tedy oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (rande, pracovní pohovor)? Jak?

Na běžný den o oblečení příliš nepřemýšlím. Na pracovní pohovor se určitě obléknu decentně, na rande – dle situace.

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Příklad práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola?

Oblečení, které nosím, si můžu vzít do práce, do školy i ve volném čase. Do divadla bych volila oblečení decentnější – sukně, blůza.

Rozlišuješ mezi formálním a neformálním oblečením a oblékáš se podle aktuální příležitosti?

Jak už sem řekla, když jdu do nějaké lepší restaurace, oblečení tomu uzpůsobím, stejně tak jako na oslavy, a tak. Jinak, když to jde, volím oblečení sportovní.

Respektuješ sociálně ustavené způsoby oblékání pro různé formy setkávání (v divadle, na mejdanech, na pracovišti apod.) nebo se tomu s nevolí přizpůsobuješ?

Ano, když to je opravdu nutné.

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici? Proč? Připadá ti na vesnici móda výrazně jiná (opomeňme pracovní oblečení)? V čem?

Většinou ne. Občas, když jsem na venkově na chatě, tak po vesnici nosím například tepláky na sport, protože i ostatní lidé tak chodí a na prázdninách na vesnici neexistuje možnost, že potkám někoho známého, nebo někoho z mých žáků a jejich rodičů. Je to odpočinek od běžného života ve městě. Ráda si užívám i to, že se nemusím líčit – to platí i pro dovolené u moře.

A jak hodnotíš lidi ve městě a na vesnici, vidíš v jejich oblékání nějaký rozdíl?

Ano, na vesnici mají nižší příjmy, a to se odrazí i v oblékání. Také nemají takovou možnost nakupovat – chybí velká obchodní centra a značkové obchody.

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?

Oblékám se pro dobrý pocit - sama sobě.

Jaký máš vztah k módním trendům?

Cíleně je nesleduju, volím oblečení, které se mi líbí.

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní, tak abys působila sladějším dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení a podobně?

V běžných dnech asi ne – není čas. Oblečení i bot mám poměrně hodně, takže se vše sladí při pochodu. Líčím se většinou jen řasenkou a rtěnkou, ty se hodí ke všemu. Stíny volím na mejdany, divadla nebo rande.

Připisuješ svému oblečení nějaký hlubší význam (například estetický)?

Asi ne. Nemám ale ráda kýčové, infantilní, kreslené obrázky na tričkách – to jako výtvarník neakceptuju.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství? Usuzuješ tak o lidech ty?

Společenské postavení oblečení určuje. V některých případech ano. Když jsem chodila s přítelem na golf, tak bylo přednější, co si na sebe oblékneme, než jak golf hrajem!

(...) O lidech uvažuji spíš tak, jestli mají oblečení čisté, vyžehlené, než bůhvíjak drahé. Co nedokáží u nikoho prominout je jakýkoliv zápach. S takovým člověkem bych se nikdy nebavila. Používání parfému každé ráno je pro mě samozřejmostí.

Jak hodnotíš současnou módu? Připadá ti, že podporuje individualitu nositelů, nebo spíše svádí k uniformitě?

Nevím, to nedokážu říct, spíš ale asi ta uniformita.

A připadá ti že je pouze nabídka, která omezuje – „uniformuje“, nebo spíš tím že lidé volí oblečení tak aby byly uniformní?

V každém období je „v módě“ něco jiného. Určitě jsme svým způsobem nuceni si kupovat to, o čem někdo řekl, že zrovna teď bude moderní. Líbí se mi, že se vracejí módní trendy z minulosti.

Máš nějaký pro tebe významný koníček (volnočasovou aktivitu), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl? Pokud ano, máš pocit, že se to nějak odráží v tvém oblékání? Jak?

Určitě – ráda sportuju, takže se oblékám sportovně i v běžném životě. Typický příklad jsou asi zimní sporty a Quiksilver, moje nejoblíbenější značka.

Srovnej prosím svůj přístup k oblékání v pubertě a dnes, jestli vidíš nějaký podstatný rozdíl.

Na střední jsme všichni chodili hodně punkově, postupem času se mé oblékání umírnilo, roztrhané džíny bych si už na sebe nevzala.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

Taky spíš ne, občas mám náladu na oblečení tmavé, jednobarevné – to asi nejvíc v zimě. A jak je jaro, léto, tak nosím barvy výrazné, sukně, tílka.

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíše podle nálady, nebo podle příležitosti/počasí a podobně?
Podle počasí, občas podle nálady – když je na to čas.

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (třeba pro osobní růst) nebo spíše pro lidi okolo?
Nebaví – ani trochu! A oblékám se sama pro sebe.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?
Ano, barvy mám ráda. Často nosím výrazné barvy – světle zelená, oranžová, růžová. Mám ráda i pestré vzory, různé obrazce. Ale hodně záleží i na vzoru. Mám ráda pestrý trička a tílka, ale kalhoty a košile bych si pestré nekoupila.

Cítíš se pocitově jinak např. v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?
Ano, v košilích a podpatkách se cítím nepřírozně. Nemám ráda, když musím myslet na to, jak v podpatkách chodit. Oblečení má být pohodlné, ne abych musela dávat pozor na to, jestli mám vyžehlenou košili, správně límeček, dobře chodím na podpatcích.

Pokud tě nenapadá nic, co bys ještě chtěla dodat, tak ti moc děkuju za tvé upřímné odpovědi a tvůj čas.

6. respondentka: Jana – 23 let, pochází z Prahy, nemá vlastní příjem (ale má kapesné od rodičů a občasné stáže), studuje na Karlově Universitě v Praze (Právnická fakulta)

Takže jdeme na to?
Jo, začni.

Hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?
Významnou roli - asi tak jako v životě každého, samozřejmě řeším to, jak se oblékám. Ale ta významnost se mnohdy odvíjí taky od příležitosti, na kterou jdu.

A v jakém smyslu hraje móda v tvém životě roli?
No právě v tom, že mi není jedno, co si na sebe ráno před skříní navlíknu, ale snažím se, aby to vypadalo dobře. Snažím se taky sledovat, co se nosí, ale je pravda, že podle mě módu určují hlavně obchody svojí nabídkou a když to nemají v její velikosti, tak jde móda stranou.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál, barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?
Myslím, že ne. (přemýšlí) V šatníku mám různý kousky. Prostě když jdu do obchodu a něco se mi tam líbí, zkusím si to a vypadá to dobře, tak to беру, a neřeším, jaký je to styl. Ale někdy chodím nakupovat cíleně, třeba chci elegantní kalhoty. Spíš to podle mě určuje, kam chodím – potřebuju něco pohodlného, v čem se dá vydržet celý den do školy, pak něco elegantnějšího do divadla, sportovního na chatu.

Máš pocit, že svým oblečením něco vyjadřuješ?

Asi jo. I když si to třeba neuvědomuju. Je fakt, že v zimě mě moc nebaví řešit, co si mám vzít na sebe – stejně to všechno schovám pod kabátem, taky jak nemám moc ráda zimu, tak chodím pořád v tmavejch barvách. Ale když přijde jaro, tak mě to začne bavit a určitě jsem kreativnější. Když jsem třeba nemocná a musím jít do školy, tak se nabalím a nejspíš vypadám divně, neřeším, co si беру na sebe a asi tím vyjadřuju, že je mi zle a že je mi to všechno jedno. Pak na nějaký slavnostní události, promoce, divadla, plesy, se zase snažím, aby bylo vidět, že mi na tý akci záleží, že mi to není jedno.

Připadá ti, že se lidé obecně v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, nebo aby se vyčlenili a projevíli svou originalitu?

Nejspíš jak kdo. (...) Někde jsem četla, že tady v Čechách jakmile někdo dělá něco výrazně jinak než ostatní a taky se jinak oblíká, tak to v ostatních vzbuzuje nevoli. Že tu není moc prostoru pro to, aby byl člověk originální, protože lidi se na něj hned divně koukaj. Kromě toho v obchodech je určitě ve srovnání se zahraničím menší nabídka, takže moc prostoru pro kreativitu tu taky není. Já když mi není dobře a jdu třeba jen do školy, tak spíš radši zapadnu. Ale třeba na tom plese bych si klidně vzala nějaký originální šaty. Obecně asi nechci bejt středem pozornosti, ale to souvisí i s tím, že jsem introvert.

Takže je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ podle okolí/médií/tipů v časopisech a podobně?

Hmmm, tak určitě sleduju časopisy, koukám na ulici po lidech a v obchodech. Ale myslím si, že není nutný se za každou cenu řídit časopisama. Když mi něco nejde, nesluší, ten střih mi kvůli postavě nesedí, tak si to kvůli tomu, že je to zrovna in, nebudu kupovat. To se někdy stává, že na ulici koukám, jak si ta holka mohla něco takovýho vzít na sebe, když se to s její postavou prostě neslučuje. Osobitost na druhých ale oceňuju, sama si ale myslím, že to moc neumím.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání (jaké si představuješ, že bude vzhledem k tvému vzdělání)? A jakým způsobem?

No tak pokud budu vážně právníkem, a už je celkem jedno, jestli advokátem, soudcem, notářem, tak si myslím, že určitě ano. S touhle profesí už je to podle mě spjatý odedávna. Navíc na těch lidech je to i vidět. Nám choděj i na přednášky učitelé v obleku a kostýmcích. Takže to určitě bude důležitý. Bude to nějaký elegantnější styl, saka, kostýmy, sukně, lodičky. Nejspíš to bude hrát zásadní roli i u přijímacích pohovorů, jak ten člověk vypadá, aby reprezentoval firmu nejen znalostma, ale i vzhledem, oblečením.

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů? Jak jinak? A proč si myslíš, že to tak je?

Hm, nejspíš jo. Když jdu do školy, tak po cestě mijím fildu a můžu si hezky tipovat, kdo jde na ní a kdo jde k nám. Zpravidla se tam oddělí takový přírodnější miň upravený typy. Pokud vidím jít holku s kabelkou na lokti, v podpatních, sukni, takovej typ barbie, tak to jde určitě k nám. Ale jsou i výjimky.

No tak jinak, že právníci jsou jakoby upravenější, je u nás dost kluků, co choděj na přednášky v obleku, což už mi přijde přehnaný. Asi je to už tím, že je to s tím povoláním spjatým, že naši učitelé choděj takhle oblíkaný, že jsou tak oblečený právníci, co potkáváme na brigádách a podobně.

Zachytila jsi nějaký obecný trend ohledně módy v tvém profesním oboru?

Že by talár? (smích) Ale to není obecný trend, to je soudcovský trend. Ne, myslím, že obecně je to takovej styl typu manažer, podpatky, kostýmy, naleštěný polobotky, kufříčky, kabelky, saka a podobně.

Bude mít v tvém budoucím povolání oblečení velkou důležitost? Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?

Určitě jo. No jak už jsem říkala, tak s touhle profesí je to elegantní oblékání spjatý, a je to nedílná součást i výkonu toho povolání. Rozhodně to hraje roli u pohovorů, a to i u těch brigádnicejch. I když sama brigádu v oboru nemám, tak jsem o tom slyšela od ostatních. No a já chodím od školy na stáže k soudu a snažím se tam taky chodit elegantněji oblečená a upravená. Jo určitě je to i znakem profesionality a autority, tím, že se umíš pohybovat v oboru, víš, co se sluší a patří, vlastně tím vyjadřuješ i úctu k ostatním spolupracovníkům a klientům. Když ti přednáší někdo v obleku a někdo v džínách, tak už jen jak vejde do auly si jen podle toho uděláš o něm obrázek a větší autoritu a pocit, že je významnější a v oboru se víc vyzná, u tebe bude mít ten v obleku, samozřejmě.

Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím příklad.

Tak asi Adidas, Nike a tak, ale určitě taky Prada, Chanel a podobný – ty jsou ale kategorie sama pro sebe.

Je pro tebe důležité mít značkové oblečení? Mezi vrstevníky, do práce, na sport? Proč?

Nemusím ho mít. Myslím si, že je to důležitý hlavně pro teenagery ve škole, kde se hodně řeší, kdo má co od jaký značky. Pak asi taky v těch kruzích těch hodně bohatých lidí. Já chci, aby mi to oblečení slušelo, sedělo a bylo mi v něm dobře, abych se v něm cítila dobře. To mi stačí.

Máš pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, že nám přináší něco navíc?

No tak určitě třeba ty kabelky z Pařížský. (přemýšlí) Asi jo, třeba lepší kvalitou, dýl to vydrží, kvalitnějším materiálem. Ale myslím, že nejvíc platíš za tu značku, ne za ta tu věc jako takovou.

A jaký je tvůj názor na značkové oblečení (ve smyslu drahé) a co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

Tak jak na které, nedokážu to moc zobecnit. Některé se mi líbí, jiný moc ne. Asi jako u oblečení neznačkovýho. Ty lidi taky nemůžu házet do jednoho pytle – jsou mezi nima ti, co si to kupujou, protože se jim to líbí, nebo si chtěj připlatit za kvalitu, nebo někteří jen chtějí dát na odív, že na to mají. Nevím, možná kdybych na to měla, že bych si to kupovala taky. Ale moc s tímhle oblečením nemám zkušenosti. Třeba kdybych ho nosila, tak už nechci nosit jiný a bylo by mi pohodlnější.

Líbí se ti tedy naopak alternativní oblečení, oblečení vyrobené ekologickým způsobem, oblečení z přírodních materiálů a podobně? Proč?

To právě taky moc ne. Já zase nejsem moc typ, kterej by to nosil. (...) Určitě je dobře, když je to vyrobený ekologicky. Může to vypadat i docela dobře, ale není to můj šálek kávy. Na někom to určitě vypadá líp, než by to vypadalo na mě. Nejsem zvyklá se takhle oblékat.

Kolik přibližně (průměrem) utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

To je složitý. (...) Ve zkouškovým třeba taky ani korunu. Tak kolem dvou tisíc. Ale jde o to – někdy si koupím pár triček, ale když si koupím boty, tak to vyjde na víc.

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělku?

To ani ne. Brigádu беру spíš kvůli praxi, peníze jsou až na druhým místě. A pak je nevyužívám jen na oblečení a doplňky, ale i na další věci.

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?

No na první dojem si samozřejmě všimneš toho oblečení, ale nesnažím se tím řídit jako jedinou věcí. Ono taky pak dáš na ten celkový dojem, ten člověk má sice něco na sobě, ale taky se nějak tváří, má nějaký výraz.(...) Chce to brát v celku a na první dojmy se nemá vždycky dát. Ale určitě je oblečení jedním z rozhodujících hledisek, jak už jsem o tom mluvila i u těch pohovorů a tak.

A počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?

Jo, počítám. Ale někdy je mi to celkem jedno a když mi to jedno není, tak se holt víc snažím. Obecně to tak asi lidi dělaj, že hodnotěj podle vzhledu – a i oblečení, i když vědí, že je to někdy zavádějící.

Snažíš se tedy oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (rande, pracovní pohovor)? Jak?

To určitě. Obecně asi když jdu někam poprvé, tak se snažím, a to asi každéj, vypadat dobře. Myslím ale spíš že s přibývajícima schůzkama a setkánima a tím, jak toho člověka poznáváme, tak už to řešíme míň a míň. No a pak si na sebe zvykneme i v teplácích. (smích)

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Např. práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola?

Jo, to jo. Když mám mezitím čas se zastavit doma převléknout, tak jo. Když ten čas není, tak se snažím vzít si něco, co jde alespoň zhruba jak do školy, tak pak do divadla.

Rozlišuješ mezi formálním a neformálním oblečením a oblékáš se podle aktuální příležitosti?

Jasně, to rozlišuju. Už jsem uváděla na začátku, že ta móda je pro mě různě důležitá a odvíjí se to podle těch příležitostí, kam jdu. Když se jdu projít do lesa, tak to neřeším vůbec. Na večeri, do divadla si vezmu něco adekvátního, formálního, do práce taky.

Respektuješ sociálně ustavené způsoby oblékání pro různé formy setkávání (v divadle, na mejdanech, na pracovišti apod.) nebo se tomu s nevolí přizpůsobuješ?

Jo, to respektuju. Přijde mi to, že je to tak správně. Měl by panovat nějaký standard. Nevadí mi se přizpůsobit a ani by mě nenapadlo, jít na pracovní pohovor v něčem neformálním. Je ale fakt, že když se tam najde někdo, kdo se nepřizpůsobí, tak z toho sice může mít i problémy, ale ostatní si ho rozhodně zapamatujou. To může být i dobrá strategie u některých firem, tím jak se liší jejich zaměstnanci oblečením, že vypadají neformálně, sportovně a tak.

Cítíš, že se volba oblečení přizpůsobuje situaci, okolnostem, kolektivu? Je podle tebe potřeba přizpůsobovat oblečení konkrétní situaci? Pokud ano, proč?

Určitě to tak je a myslím si, že je to dobře. Pokud jdeš na pracovní pohovor do firmy, která má určitou tradici a je hodně konzervativní, tak pokud to místo fakt chceš, asi si nevezmeš džíny. Je to součástí toho, jak přistupuješ k té práci, vyjadřuješ tím i úctu k ostatním lidem, spolupracovníkům, klientům. A naopak na fotbalovej zápas asi nepůjdeš v kostýmku. (...) Ale

je pravda, že tohle je spíš takový ten přístup, „že zapadneš“, což ale jak jsem říkala je u mě přirozenější a v Čechách rozšířenější.

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici? Proč? Připadá ti na vesnici móda výrazně jiná (opomeňme pracovní oblečení)? V čem?

(smích) Ted' jsi mě pobavila. Zrovna při celým tomhle rozhovoru myslím na to, jak se úplně jinak oblíkám na vesnici, když jsme na chatě a jinak ve městě. Je to tak - je to tím, že na vesnici mi víc přijde, že se umažu, nechci si tam ničit městský oblečení, chodím tam často za ves, na kole se moc nedá jet v džínách a podobně. Móda na vesnici je jiná, ale je to i tím, že lidé tam mají obecně míň peněz a taky míň nákupních možností, je tam jeden obchodák a tak všichni maj to samý, to oblečení obíhá několik generací. Je to prostě jinej styl. Čímž nechci říct, že je to horší. Jen si nemyslím, že jediným důvodem je, že ty lidi třeba čtou míň módní časopisy a tak, ale že třeba nemají ty prostředky a možnosti širšího výběru.

A jak hodnotíš lidi ve městě a na vesnici, vidíš v jejich oblékání nějaký rozdíl?

Jde i o ta povolání, která jsou odlišná ve městě a na vesnici, jde o trávení volného času, třeba i jiný priority, ale i ty finance a možnosti nakupování. Ve městě jsou lidi určitě módnějc a elegantnějc oblečený, ale je to třeba i z těch důvodů, o kterých sme ted' mluvily.

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?

Taky záleží na situaci, kam jdu, s kým se mám sejít a podobně. Ale obecně asi spíš jo, což si myslím, že tak mají asi skoro všichni.

A nejvíc (z těch tří bodů) převažuje? Jestli se to dá tedy vyjádřit.

Tak podstatný je, abych se cítila dobře já, a pak i okolí mě bude líp vnímat. Ale kdybych měla partnera, tak to bude asi hlavně kvůli němu.

Jaký máš vztah k módním trendům?

Vesměs pozitivní. I když jsou věci, který nemůžu skousnout, například ty boty crocs. Ale změny v trendech mi přijdou pozitivní a taky když mi třeba jeden trend nevyhovuje, tak další už třeba jo, nemusím nosit pořád to samý. Ale řekla bych, že tu módu víc určujou módní řetězce než návrháři, podle toho co mají na skaldu, v jaký velikosti a barvě, tak si to buď vezmu nebo ne, a když to nemaj nebo mi to neseď, tak směla.

Sleduješ módní trendy (například v časopisech) a "orientuješ" se podle nich při výběru/nákupu nového oblečení?

Sleduju. A co se mi líbí, tak se třeba snažím najít v obchodě. Ale obecně radši jdu do obchodu a tam zkouším, co se mi líbí a co mi sedí.

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní tak, abys působila sladěným dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení apod.?

Doplňky moc nenosím, ale taky o nich někdy přemýšlím. Spíš ale když si něco koupím, tak potom k tomu si kupuju doplňky, nebo mi je někdy i u pokladny nabídnou. Ted' už ano, potom, co jsem byla u vizážistky, tak se víc snažím řídit jejíma radama, nosím tu kartičku barev a porovnávám. Ale pokud se mi něco líbí a nejde to ke mně podle kartičky, ale subjektivně se v tom cítím dobře a líbí se mi to, tak to беру tak jako tak.

Jaký máš názor na boty v kontextu módy a celkového vzhledu? Jsou pro tebe podstatnou součástí toho, jak se oblékneš? Investuješ do nich, nebo ti naopak připadají méně podstatné?
Tak boty jsou určitě důležitou součástí oblékání a celkového vzhledu, dojmu, jaký na tebe nějaký člověk udělá. Občas se v metru nestačím divit, když si někdo vezme sukni s teniskama. A v mém budoucím povolání budou boty hrát stejně důležitou roli, jako oblečení. Nejspíš bych do nich investovala mnohem víc, kdyby v mé velikosti byla větší nabídka. (...) Jinak se o Češích říká, že zpravidla jsou to boty, co kazí první dojem, že cizinci na nás údajně kritizují to, že jsme třeba dobře oblečení, ale máme špinavé, tím myslím nevyleštěné, boty.

Připisuješ svému oblečení nějaký hlubší význam (například estetický)?

Estetický určitě. Je to prostě věc, která je na nás hodně vidět, vždycky si všimneš, co má kdo na sobě. A i když jsem říkala, že při hodnocení lidí se snažím nebrat to jako první kritérium, tak alespoň podvědomě to vždycky člověka ovlivní v úsudku o tom druhém.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství? Usuzuješ tak o lidech ty?

Asi ano, ale jak už jsem řekla, nemělo by to být to hlavní kritérium při posuzování člověka. Obecně si ale myslím, že bohatší lidé se oblékají značkově a je to na nich poznat, že na to mají. Vkus to vyjadřuje rozhodně. A společenské postavení také, taky to souvisí s tím povoláním, jak už jsme o tom mluvily.

Jak hodnotíš současnou módu? Připadá ti, že podporuje individualitu nositelů, nebo spíš svádí k uniformitě?

Tak určitě je to lepší než za socialismu, to všichni vypadali stejně. Ale vzhledem k tomu, že jde hlavně o nabídku těch obchodů a ta bývá dost podobná, tak když si něco koupím, tak ostatní zpravidla mají něco alespoň podobného. Když chceš být víc originální, tak asi spíš chodíš do sekáčů nebo něco objevuješ v takovejch ne tak známejch obchodech, nebo si něco ušiješ sama.

A připadá ti že to je dáno nabídkou, která omezuje – „uniformuje“, nebo spíš tím že lidé volí oblečení tak aby byly uniformní?

Myslím, že spíš tou nabídkou, ale i tím, že Češi jsou radši uniformní. To ale souvisí i s naší náturou, s historií a tím, že jsme byli vždycky spíš zakřiknutý utiskovaný národ. Ale myslím, že už se to lepší s dalšími generacemi.

Máš nějaký pro tebe významný koníček (volnočasovou aktivitu), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl? Pokud ano, máš pocit, že se to nějak odráží v tvém oblékání? Jak?

Tak to, že teď chodím do fitka mě donutilo koupit si nějaký sportovní oblečení, protože jinak si sportovní oblečení vlastně nekupuju. No a pak nějaký výlety, jízda na kole a podobně, to co souvisí s pobytem na chatě na vesnici.

Srovnej prosím svůj přístup k oblékání v pubertě a dnes, jestli vidíš nějaký podstatný rozdíl.

Myslím, že jsem se snažila vypadat „drsněji“, nosila jsem ty mikiny s kapucí a široký kalhoty a černý linky, víc triček a tenisek. Teď nosím víc elegantních trik,košilí, balerín a sukni. No a taky chodím nakupovat do jiných obchodů.

Dá se říct, že jsi s věkem jen plynule přizpůsobila šatník potřebám?

Asi jo, ale ten styl se u mě změnil, něco už bych si třeba teď nekoupila, a taky chodím do jiných obchodů než dřív. Například v pubertě jsem víc chodila do New Yorkeru a teď chodím víc do Promodu.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

Jo, určitě. Ale někdy mám pocit, že spíš tím, že jsem otrávená, tak jsem se oblékla tak, že jsem to moc neřešila, třeba v tý zimě, jak chodím hodně v tmavých barvách. A to má zpětně zase vliv na moji náladu, je to takovej kruhovej efekt.

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíše podle nálady, nebo podle příležitosti/počasí apod.?

Spíš primárně podle příležitosti a pak počasí, když je to jedno, tak i podle nálady. Ale samozřejmě mám víc variant podle příležitosti a pak podle nálady, to znamená půjdu do divadla, ale v černý košili nebo ve světlý? (smích)

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (například pro osobní růst) nebo spíše pro lidi okolo?

(přemýšlí) Hm, asi je pro mě důležitá, ale určitě ne nejdůležitější. Nakupovat mě baví jak kdy, někdy když si dlouho nic nekoupím, například po tom zkouškovém, tak se do obchodů fakt těším, nebo mě baví jít s kamarádkou, natahat do kabinky milion věcí a zkoušet. Ale musím na to mít náladu, jinak že bych chodila nakupovat denně se říct nedá. A taky podle období, rozhodně mě to nebaví kolem Vánoc, když je všude blázinec. Baví mě to dopoledne, když je všude málo lidí.

(přemýšlí) Tak je to důležitý i pro mě, v hezkým slušivým oblečení se cítím líp, ale i pro okolí. Jsem ráda, když mě někdo pochválí, že mi to sluší. Ale to asi každý.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?

No když jdu do obchodu, tak mě asi nejdřív uhodí do očí ta barva, pak jdu blíž a zjišťuju, co je to vlastně za věc. Někdy tam jdu s tím, že si chci koupit třeba košili, a pak řeším, v jakých je mají barvách. Je pro mě samozřejmě důležitý střih, aby to hezky sedělo, pak jsem ochotná si to třeba koupit i v jiný barvě, když mi ta barva sluší. Ale poté, co jsem byla u té vizážistky, tak barvy řeším víc. Ale pokud mají pěkný triko a není to v „mých“ barvách, tak si ho vezmu, když mi přijde, že mi sluší. Ono nejspíš to poznají stejně jen profesionálové, jinak tu typologii lidí moc neřeší.

Cítíš se pocitově jinak například v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?

Možný to určitě je. Cítím se jinak. Ale jde o to, když mám pocit, že mi to sluší, tak je mi dobře v čemkoli, jako jak v sukni a podpatcích, tak v džínách a teniskách. Když mám ale blbou náladu, tak co mám na sobě, i kdyby to bylo sebelepší, mi jí asi nezlepší. Respektive to si pak oblíknu něco neutrálního, protože se mi to vlastně nechce řešit.

Ale možná mám někdy pocit, že se může měnit i reakce okolí, že když jdu v podpatcích a sukni do divadla, můžou si myslet, že jsem třeba nesympatická, a v džínách a teniskách jim můžu připadat bližší. Taky jak komu samozřejmě.

Myslíš že to působí i jakoby zpětně? Že se oblíkneš hezky, aby tě druzí pochválili/obdivovali, a ty pak z toho měla dobrý pocit a cítila se ještě sebevědoměji?

Jo, myslím že jo. Člověka pochvala určitě povzbudí a samozřejmě je to příjemný. Vždycky je tam nějaká zpětná vazba. Ale že bych se účelově snažila oblíkat tak, aby mě ostatní chválili a obdivovali, to ne. (...) Prostě jdu třeba do divadla a chci vypadat dobře, a když mě někdo k tomu pochválí, tak je to příjemný bonus.

Napadá tě v souvislosti s módou ještě nějaký aspekt, který jsme v rozhovoru opomněly?
Myslím, že například velikosti oblečení. Nemyslím si, že normální průměrná konfekční velikost v České republice je 36 nebo 38! Takže by bylo vhodné, aby firmy svou nabídku taky trochu přizpůsobovaly zemím, kam věci dovážejí, nebo pro které jsou výrobky určeny. Pak totiž nějaká holka, která má třeba 44, tak ani kdyby chtěla nosit věci, co jsou zrovna in, tak nemá tu možnost prostě proto, že se to v té velikosti nevyrobí. To pak nikomu na sebevědomí nepřidá. No a pak velikosti bot. Což je můj dlouhodobý problém, že velikost bot 42 už podle některých výrobců není konfekční a často ty velké boty vypadají dost děsně.

Vidíš, to je zajímavá věc, nad tím jsem doteď nepřemýšlela, ale máš pravdu. Díky za podnětnou myšlenku a celý rozhovor.

7. respondentka: Tereza – 24 let, pochází z Prahy, má vlastní příjem z brigády jako recepční, studuje na Karlově Universitě v Praze (Fakulta sociálních studií, obor Mediální studia)

Můžu začít?

Jasně, sem připravená.

Hraje v tvém životě móda dle tvého názoru nějakou významnou roli?

No jako významnou roli, ale asi jo. Není pro mě nejdůležitější na světě - tak povrchní nejsem, ale chci se líbit - hlavně sama sobě, oblékat se tak, abych se dobře cítila. Jo a mám ráda šperky, ty podle mě hrajou důležitou roli.

Identifikuješ se vědomě s nějakým módním stylem? Je ti blízký nějaký specifický materiál, barva - něco, co tě v oblékání charakterizuje?

Identifikuju se se svým vlastním stylem, s žádným oficiálním stylem ne. Možná se oblékám spíš do alternativna, nevím. Ale nemůžu to takhle říct na 100%. A taky záleží na příležitosti, nosím jak džíny, tak šaty a do práce i něco elegantnějšího, ale ve všem mám svůj určitý vkus, a to bych řekla, že je ten styl alternativní, uvolněnější módy.

Máš pocit, že svým oblečením něco vyjadřuješ?

No určitě se snažím oblékat tak, abych to byla já, takže nejspíš jím vyjadřuju svoji individualitu, snažím se oblékat jinak než ostatní.

Říkáš, že se snažíš oblékat jinak než ostatní – má to pro tebe ještě jiný význam než ten odlišující, individualizující? Například, že chceš, aby si tě kolemjdoucí všimli (že jsi jiná/originální), nebo aby tě kamarádi pochválili?

Toho, aby si mě všimli kolemjdoucí, to ani moc ne. Ale zase na druhou stranu bych nechtěla, aby si kolemjdoucí mysleli, že jsem jak přes kopírák s davem. A o pochvalu mi nejde. Sice je příjemná, ale pokud se někomu nelíbí co nosím, je mi to fuk.

Připadá ti, že se lidé obecně v současnosti snaží oblékat spíše tak, aby „zapadli v davu“, nebo aby se vyčlenili a projeví svou originalitu? .

To dost záleží a nedá se to zobecnit,(...) znám lidi, kterým záleží na individualitě, lidi, kterým je to fuk a lidi, kteří sledují trendy a kopírují je.

Takže je pro tebe důležitá osobitost v oblékání, nebo se raději orientuješ podle okolí/médií/tipů v časopisech a podobně?

Jak sem řekla osobitost – a z těch trendů – protože trendy koupíš ve mně většinou cenově dostupných obchodů – vybírám to, co se mi líbí a sedí mi ke mně, k mé osobnosti, stylu.

Je oblečení důležitou součástí tvého budoucího povolání (jaké si představuješ, že bude vzhledem k tvému vzdělání)? A jakým způsobem?

Mým ideálem by bylo, abych se mohla v rámci povolání oblékat stále svým způsobem, nerada bych, abych byla například nucená nosit kostýmky a podpatky jen kvůli určité pozici. Myslím, že by to v oblasti médií neměl být problém. Pokud v ní teda budu působit.

Máš pocit, že ty a tví spolužáci se oblékáte výrazně jinak než lidé z jiných fakult/oborů? A jak jinak? Proč si myslíš, že to tak je?

Můžu to posoudit jen s FHS (ted' jsem na FSV, jak víš) a jediný rozdíl mi přijde ve variabilitě - na FHS bylo více odlišných stylů, u nás bych řekla, že je to spíš takový ten „mainstream“, takže spíš lidé oblékající se podle aktuálních trendů (ať sportovních, či elegantních) ale spíš bez individuality (asi to souvisí s mainstreamovostí celého toho oboru). A proč to tak je? (přemýšlí) Pokud se opravdu liší oblékání lidí podle fakult, pak si myslím, že to by to mohlo být tím, že lidi z různých fakult zajímají obecně jiné věci, mají obecně jiný životní styl a hlavně se pohybují v jiném školním prostředí a to má vliv i na to jak se oblékají. Všechny nás přece nějak ovlivňuje okolí – tak se jim přizpůsobím a stejně tak, když si spolužačky na oblečení záležit nenechávají, tak mi to asi bude moct být jedno. Uvádím to jako příklad, nevztahuj to prosím ke mně - u mě to tak totiž nefunguje.

Bude mít v tvém budoucím povolání oblečení velkou důležitost (například prostředí, kde brigádně pracuješ teď)? Myslíš si, že správné oblečení může zvyšovat dojem například profesionality nebo autority?

No, moje brigáda určitě nebude mým budoucím povoláním, proto je to jen brigáda. Tam se oblékám tak, jak by se mělo – takže slušné kalhoty a slušnější vršek. A jakou důležitost bude mít oblečení v mém budoucím povolání netuším – záleží taky na firmě.

Jaký typ oblečení/doplňků je podle tebe v kategorii „značkový“ – uveď prosím příklad.

Značka pro mě symbolizuje kvalitu, tradici, pověst, obecnou známost mezi lidmi, nesymbolizuje ji cena, pokud bych to měla brát úplně tvrdě, tak to není žádná konfekce, taky pak asi přímo výrobky pod značkou jmen samotných návrhářů - například Dolce a Gabbana, Gucci. Asi tak. Jo a pak za značku považuju určitě značky jeans Lee, Levi's a podobný.

Je pro tebe důležité mít značkové oblečení? (mezi vrstevníky, do práce, na sport) Proč?

Pokud jsem definovala značku jako něco pod jménem návrháře, tak osobně od nich nic, krom parfémů nemám, není to pro mě důležité. A je mi úplně jedno, kdo vyprodukoval oblečení, co nosím, hlavně že se mi líbí, splňuje moje očekávání za cenu, zapadá do mého stylu oblékání. Samozřejmě vím v jakých obchodech mají jaké oblečení, co se mi líbí, co ne, ale to jsou konfekce.

Máš pocit, že značkové oblečení stojí za svou vyšší cenu, že nám přináší něco navíc?

Toť otázka. (přemýšlí) Mě spíš ne, maximálně můžu mít větší jistotu kvality – což je ale důležité, ale pro někoho už sama značka může znamenat tu prestiž a nějaká kvalita mu je šumák – a pak si kupuje podle mě přišerný hadry, hlavně že jsou značka.

Jaký je tvůj názor na značkové oblečení (ve smyslu drahé) a co si myslíš o lidech, kteří ho nosí?

Značkové oblečení si kupuju jen v případě něčeho, kde si myslím, že se kvalita versus cena opravdu projeví – boty a džíny, jinak to jde spíš mimo mě. Lidé, co ho nosí, ať si ho nosí, když se mi bude líbit, pochválím jim ho, ale to udělám i u neznačkového, a když se mi nebude líbit budu jen kroutit hlavou za co to vyhodily prachy. Ale zase jde o to, jak které značkové oblečení. Je fakt, že když hledám kvalitu, podívám se i po něčem dražším, ale když na to nebudu mít tak si to nekoupím. Ale nesdílím názor, že vše značkové – tedy drahé, je kvalitní a hezké a měla bych to proto chtít.

Kolik přibližně (průměrem) utratíš měsíčně za módu (oblečení, boty, doplňky)?

(přemýšlí) To je různý, někdy si toho koupím víc, někdy míň, někdy nic, asi kdybych to zprůměrovala tak 500? Ale fakt střílím od boku.

Je pro tebe móda motivací vzít si například brigádu, abys na ní měla více prostředků? Motivuje tě potřeba nakupovat nové věci na sebe k vyššímu výdělku?

Motivací abych měla práci je fakt, že se živím sama a to zahrnuje i oblékání, ale i spoustu dalších věcí, takže oblečení není určitě mojí hlavní motivací, spíš tou poslední.

Cítíš vliv módy/oblečení na první dojem? Řídíš se tím, co má člověk na sobě, když ho vidíš poprvé?

No určitě to nějaký obrovský vliv nemá. Mě osobně to, jak je kdo oblečený řekne především jestli má podle mě vkus a pak jestli jen sleduje módní trendy nebo má styl. Ale rozhodně podle toho podle mě nejde poznat kolik má kdo peněz a často ani inteligenci.

A počítáš s tím, že i tebe lidé hodnotí podle toho, co máš na sobě?

Určitě. Ale protože každý jsme jiný a já mám ráda individualitu, nepřikládám k tomu co si myslí ostatní velký význam.

Snažíš se tedy oblečením vzbudit nějaký dojem, když jdeš někam poprvé (rande, pracovní pohovor)? Jak?

Snažím se obléct vkusně, hezky, abych se sama sobě líbila a pak samozřejmě podle příležitosti o jakou jde.

Převlékáš se během dne tak, aby tvé oblečení bylo adekvátní konkrétní situaci? Například práce, schůzka, divadlo, restaurace, škola?

Ano.

Rozlišuješ mezi formálním a neformálním oblečením a oblékáš se podle aktuální příležitosti?

Ano. Ale nepřeháním to. Nejsem upjatá co se týče rozdělení formální-neformální.

Respektuješ sociálně ustavené způsoby oblékání pro různé formy setkávání (v divadle, na mejdanech, na pracovišti a podobně) nebo se tomu s nevolí přizpůsobuješ?

A co třeba, že se tomu ani nepřizpůsobuju ani je nerespektuju? Nebo spíš je respektuju, ale podle svého. (smích)

To je zvláštní formulace – myslíš to tak, že do divadla si vezmeš formálnější oblečení, protože se to tak sluší, ale vezmeš si například nějaký výrazný nebo netypický doplněk, abys byla jiná? Nebo jak to mám chápat?

Chápeš to docela správně, jde o to, že pokud někdo má představu, že do divadla ženská nosí šaty a podpatky, tak já se tak obleču jen z části – to znamená, že třeba budu pořád ladit do elegance, ale podpatky mít spíš nebudu a ani takový ty klasický divadelní šaty. Prostě si to přizpůsobím tak, abych byla pohodlná - stejně tak v práci - nesnáším blůzky, tak se snažím oblékat něco, co se jim podobá, ale klasická blůzka s límečkem to pokud možno není. Jednoduše se nenechám svazovat konvencema - nezastávám názor, že něco se má dělat jedině tak a tak.

Cítíš, že se volba oblečení přizpůsobuje situaci, okolnostem, kolektivu? Je podle tebe potřeba přizpůsobovat oblečení konkrétní situaci? Pokud ano, proč?

Jde o to, o co v té situaci jde. Já klidně půjdu do divadla neformálně, když to pro mě nebude mít zásadní důsledek, a co si myslí ostatní mě moc nezajímá. Ale pokud jdu na pohovor a jde mi o to to místo získat tak se snažím vytvořit nějaký dojem tak tam přijdu slušně a formálněji oblečená. Ale rozhodně se nedržím určitého způsobu oblékání v určitých situacích - spíš jen když vim, že je to pro mě prospěšný. Naopak někdy ráda narušuju stereotypy v oblékání.

Přistupuješ jinak k oblékání do města a na vesnici?

Já na vesnici nežiju ani nepobývám.

A jak hodnotíš lidi ve městě a na vesnici, vidíš v jejich oblékání nějaký rozdíl?

To nemůžu bohužel posoudit.

Tak přejdeme na jiné téma.

Chceš být pomocí vhodně zvoleného oblečení přitažlivější pro své okolí, partnera nebo i sebe sama?

Přitažlivější? Ne, chci se líbit v první řadě sobě a nepřipadat si jako masový produkt naší společnosti.

Jaký máš vztah k módním trendům?

Něčím se inspiroju, ale jen tím co mi sedí a zapadá do mé „linie“ stylu. Nesnáším kopírování módních trendů.

Sleduješ (třeba pro inspiraci) módní trendy (například v časopisech) a "orientuješ" se podle nich při výběru/nákupu nového oblečení?

Ne. Já tyhle bláboly, tím myslím časopisy o módě a pro ženy, nečtu. Někdy maximálně něco zahlédnu na netu.

Proč?

Mě na těch časopisech vadí hlavně to, že je to převážně PR firem. Tedy reklama - vymývání mozku. A myslím si, že lidé, co je čtou a řídí se jimi asi nechápou, že je to reklama.

Promýšlíš k oblečení i doplňky a vše ostatní, tak abys působila sladějším dojmem? Myslíš při tom i na účes, líčení a podobně.?

Můj styl je spíš ležérní, líčení myslím nepřeháním, ale ani se mu nevyhýbám. A snažím se to sladit ale podle sebe, takže to nemusí být sladěné podle ostatních. Já se řídím sama sebou. Ladím barvy, střihy a kovy.

Kovy?

No jako, že nemísím zlato se stříbrem, mědí a podobně. Určitě ne u šperků (i když někomu se to líbí), ale někdy se tomu nevyhnu, třeba u tašek a bot například, pokud tam kov je.

Jaký máš názor na boty v kontextu módy a celkového vzhledu? Jsou pro tebe podstatnou součástí toho, jak se oblékneš? Investuješ do nich, nebo ti naopak připadají méně podstatné?
Jo boty jsou hodně důležité - nesnáším koženkové boty (taky mam třeba nějaký, ale třeba baleríny), ale rozhodně dávám přednost koženým botám, který vím, že mi vydrží dlouho, nebolí mě noha a tak. U plátěnejch tenisek jde o něco jinýho. Mimochodem, koupila jsem si teď krásný dva páry bot v Itálii. S tím souvisí taky to, že v Čechách je strašnej výběr bot!

Připisuješ svému oblečení nějaký hlubší význam (například estetický)?

Pro mě je vyjádřením individuality – tím nejzjevnějším způsobem.

Myslíš si, že volba oblečení vyjadřuje vkus člověka, jeho společenské postavení a bohatství? Usuzuješ tak o lidech ty?

No tak někdo to tím samozřejmě vyjadřuje. Vksu by mělo být, ale nemusí, když někdo jen sleduje trendy. Opakuju, že pro mě je to vyjádření individuality a ne stavu účtu.

Jak hodnotíš současnou módu? Připadá ti, že podporuje individualitu nositelů, nebo spíše svádí k uniformitě?

Uniformita vede. Pokud jde o módní průmysl, myslím si, že nové trendy vznikají právě proto, aby lidé – ženy převážně, byly nuceny kupovat stále nové a nové věci a takže podle mě jde módnímu průmyslu o uniformitu. A z většiny se mu to daří řekla bych.

A připadá ti že to je dáno nabídkou, která omezuje – „uniformuje“, nebo spíš tím že lidé volí oblečení tak aby byly uniformní?

Módní průmysl nám svým PR skrze média vnucuje představu podle níž budeme krásné – a abychom ji dosáhly musíme si kupovat to co je produkováno módním průmyslem, takže je to ze strany průmyslu a způsobeno tím, že většina lidí se nedokáže od společenských tlaků odpoutat. Podle mě.

Máš nějaký pro tebe významný koníček (volnočasovou aktivitu), který výrazně ovlivňuje tvůj životní styl?

Ne.

Srovnej prosím svůj přístup k oblékání v pubertě a dnes, jestli vidíš nějaký podstatný rozdíl.

Měla jsem málo peněz a tak jsem si nemohla koupit kusy oblečení, které se mi fakt moc líbily. Oblékala jsem se mnohem obyčejněji.

Cítíš se jinak v závislosti na tom, co máš na sobě – cítíš vliv oblečení na svou osobnost, pocit, momentální náladu?

Ne. Protože se vždy oblékám do toho, v čem se cítím dobře. Ale kdyby mě někdo donutil obléknout se například do karnýrků lila barvy s ošklivými botami a nevkusnýma džínama bylo by mi asi špatně. (smích)

Vybíráš si, co si vezmeš na sebe spíše podle nálady, nebo podle příležitosti/počasí a podobně? Vždycky podle sebe, a pak to jen doladuju ve smyslu počasí a příležitosti.

Je pro tebe móda důležitá sama o sobě – baví tě nakupování, vybírání, co na sebe? Máš pocit, že to děláš i sama pro sebe (například pro osobní růst) nebo spíše pro lidi okolo?

Nakupování mě nebaví, ale občas s ním strávím dlouho času, protože je pro mě obtížné najít něco co odpovídá mému stylu, co se mi líbí a zároveň, aby mi to stálo za cenu, kterou to stojí.

Prostě nekoupím první věc, co vidím, protože by to narušilo můj celek a necítla bych se jako já.

Připadají ti barvy hodně podstatné co se módy týče? Myslíš si, že reagujeme více na barvu než třeba na střih oblečení? Jaký máš vztah k barvám na oblečení ty?

Jo tak barvy ty jsou pro mě důležité. Mám radši jednoduchost i v barvách. Nemám ráda umělé barvy, nesnáším fialovou barvu téměř ve všech podobách, nenosím zelenou, protože jsem bledá a oranžovou, protože mi přijde ze mi nesedí, pak nemusím růžovou – jen některý odstíny. Nejvíc můžu černou, krémovou, modrou, šedou, bílou, červenou, žlutou. (...) A střih je podle mě důležitější než barva, u barev je důležitá především vzájemná kombinace.

Cítíš se pocitově jinak například v podpatcích a šatech? Je možné, že se v reakci na to, co máš na sobě mění i tvoje chování? Proč?

Podpatky moc nenosím, nemůžu v nich běhat a já pořád běhám. (smích) Šaty mám ráda, je to jednoduché oblečení, nemusí se moc promyslet. Moje jednání to ale v ničem nemění.

Myslíš, že to působí i jakoby zpětně? Že se oblíkneš hezky, aby tě druzí pochválili/obdivovali, a ty pak z toho měla dobrý pocit a cítila se ještě sebevědoměji?

Spíš mám radost, když vidím, že někdo ocení to, jak jsem oblečená, protože tím potvrzuje to, že jsem to dobře sladila, a pak taky když vidím, že lidé v mém okolí tak oblečení nejsou. Ale kvůli tomu se hezky neoblíkám, to dělám kvůli sobě – když se cítím já spokojená, cítím se sebevědomá, nepotřebuju potvrzení ostatních.

Napadá tě v souvislosti s módou ještě nějaký aspekt, který jsme v rozhovoru opomněly?

Vlastně jo – jak sme mluvili o té inspiraci - sleduju videa na youtube tykající se mimo jiné módy, módní blogy moc nečtu. Ale na tom youtube jsou z anglicky mluvících zemí spousty holek, co dělaj videa o módě a kosmetice - podělujou se o zkušenosti, ukazujou, co si koupily za oblečení a třeba se někdy určitě podvědomě inspiroju - i vědomě. (...) To se mi líbí víc, než časopisy. Baví mě to. Youtube je pro mě docela dost asi zdroj, jestli vůbec něco je.

To je fajn, seš jediná z lidí co znám, myslím, že to v Čechách zatím tolik nefunguje.

Taky myslím, bohužel.

Pokud je to vše, tak děkuju moc za rozhovor a tvůj čas.